

Profilfriskolan Excel
huvudman@exceleducation.se

2023-06-13

1 (18)

Dnr- SI 2023:1951

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Profilskolan Excel i Leksands kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Profilskolan Excel avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Profilskolan Excel i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och styr ett jämställdhetsarbete så att rektorn tillsammans med skolans personal på ett medvetet och systematiskt sätt säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärare i alla ämnen och årskurser har förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg med olika metoder.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **20 februari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:1951) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Profilskolan Excel leder och styr i flera delar skolans utveckling.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar olika resultat samt initierar utvecklingsåtgärder och fördelar resurser utifrån analyserna. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget genom utvecklingsarbeten, genom att ge lärare möjlighet att samverka samt genom att ha tydliga roller på skolan. Rektorn har identifierat skillnader i resultat mellan flickor och pojkar men rektorns ledning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete är begränsat.

Rektorn analyserar och följer upp kunskapsresultat, att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen och undervisningens genomförande samt initierar olika utvecklingsinsatser.

Granskningen visar att rektorn gör regelbundna uppföljningar och analyser av kunskapsresultat och hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Kunskapsresultat följs upp genom sammanställningar av betyg på grupp- och individnivå varje termin, samt genom sammanställningar som visar betygen över tid och även fördelningen mellan flickor och pojkar. Elevernas kunskapsresultat följs också upp genom bland annat mitterminskonferenser där lärarna diskuterar elevernas resultat och genom regelbundna kartläggningar av elevernas kunskapsutveckling. Enligt av huvudmannen inkommen information följer rektorn upp att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen bland annat genom samtal i olika forum och genom att följa upp resultat av skolans egna årliga enkät. Skolans lärare är delaktiga i resultatuppföljningar och analyser vid olika möten då resultat presenteras och lärarna diskuterar. Arbetet med uppföljning och analys följer ett kalendarium där olika resultat presenteras och frågor diskuteras vid olika tillfällen.

Av granskningen framgår att rektorn följer upp undervisningens genomförande på flera sätt. Rektorn följer upp undervisningen bland annat genom återkommande lektionsbesök med skriftlig återkoppling till lärarna. Rektorn följer också upp undervisningen och effekten av olika insatser genom diskussioner vid olika möten, samt uppföljning av enkäter och resultat på exempelvis nationella prov. Det framgår också att rektorn följer upp kunskapsresultat på klassnivå samt har tillgång till lärarnas planeringar som finns tillgängliga digitalt.

Av granskningen framgår vidare att rektorn vidtar åtgärder utifrån det som analysen av uppföljningsresultat visar. Av huvudmannen inkommen information och intervjuer med lärare och rektorn framgår exempelvis att en av de saker som har identifierats vid analys av uppföljningsresultat är att elevernas läsförståelse har försämrats i årskurs 6.

Rektorn har då initierat åtgärder i form av ett utvecklingsarbete kring arbetet med att förbättra elevernas läsförståelse och lärarna arbetar nu med detta i alla klasser. Ett utvecklingsarbete som handlar om positiv skolkultur är också inlett eftersom utveckling av skolkulturen har identifierats som ett behov. Arbetet utgår från forskning och handlar bland annat om att öka elevers delaktighet i undervisningen och motivation till skolarbete. Rektorn har även vidtagit åtgärder för att öka elevers trygghet på skolan (vilket beskrivs nedan i stycket Trygghet och studiero). Enligt rektorsintervjun har dessa åtgärder för trygghet haft effekt men rektorn har också identifierat att skolan fortsatt behöver arbeta med skolkulturen.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på kunskaps- och värdegrundsuppdraget genom att initiera olika utvecklingsåtgärder, ge förutsättningar för kollegial samverkan och genom tydliga roller i personalen. Rektorn organiserar enligt inkommen information olika utvecklingsåtgärder som arbetet med tidigare nämnda positiv skolkultur och åtgärder med fokus på kunskapsuppdraget som exempelvis arbetet med att förbättra elevernas läsförståelse. Vidare finns tid avsatt för kompetensutveckling där personalen tidigare exempelvis har arbetat med Skolverkets moduler om specialpedagogik. Rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samverka genom en tydlig mötesstruktur där personalen träffas i olika konstellationer. Det handlar om möten i arbetslaget och gemensamma möten för all personal och samverkan med elevhälsoteamet (EHT). Av lärarintervjuer framgår att skolans mötesstruktur fungerar väl och att kompetensutveckling och det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen. Exempel som nämns är att lärare nu arbetar med liknande struktur för lektionerna, det gemensamma utvecklingsarbetet med att förbättra elevernas läsförståelse har gett effekt och att det pågår ett utvecklingsarbete kring den digitala dokumentationen av planering av undervisningen. Skolan har enligt intervju med rektorn och lärare tillsatt förstelärare med olika uppdrag samt representanter för EHT som har tydliga roller och uppdrag.

Av granskningen framgår vidare att skolans arbetssätt är väl kända bland alla lärare och att nya lärare får en introduktion. Ett exempel är att skolans så kallade profiler, det vill säga internationalitet, ordning och reda och fysiskt aktivitet är kända av alla lärare samt att det finns ett gemensamt arbete med lektionsstruktur. Nya lärare får enligt rektorsintervjun en mentor och det finns information tillgängligt i en pärm samt en checklista för lärares arbete. Det framgår vidare av intervjuer med lärare och

representanter för EHT att det är enkelt att få tag i rektorn vid behov samt att rektorn informerar och påminner om olika frågor i skolans veckobrev.

Rektorn har identifierat skillnader i resultat mellan flickor och pojkar men rektorns ledning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete är begränsat

Granskningen visar att rektorn identifierar och till viss del följer upp skillnader i resultat mellan flickor och pojkar och att rektorn identifierat att pojkar upplever större otrygghet än flickor i vissa klasser. Det framgår av inkommen information och intervju med rektorn att eventuella skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat uppmärksammas men att det enligt rektorn är svårt att veta vad dessa skillnader beror på. I några klasser har pojkarna bättre kunskapsresultat än flickorna vilket skiljer sig från resultat i riket som helhet. Rektorn nämner som en möjlig förklaring att skolans rörelseprofil gynnar pojkarnas kunskapsutveckling, något som rektorn gärna skulle vilja undersöka vidare. Av granskningen framgår att några elever vid intervjuer och i enkäter uppger att flickor och pojkar ofta men inte alltid, behandlas lika. I en elevintervju uppger elever att flickor och pojkar behandlas olika vid tillsägelser till exempel och det framgår också av elevintervjun att det i en årskurs är mer oro bland pojkar. Det har enligt rektorsintervjun funnits en sämre jargong ibland vissa elever i skolan.

Av granskningen framgår att vissa insatser görs, men rektorn ger begränsad ledning och styrning av ett strategiskt jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever ges samma förutsättningar att lära och utvecklas oavsett könstillhörighet. Rektorn beskriver i intervju att arbetet med jämställdhet inte haft samma fokus som arbetet med allas lika värde men rektorn påpekar att när något kränkande språkbruk avseende exempelvis sexuell läggning elever emellan uppmärksammas tar skolan genast samtal om detta. Vid en lärarintervju uppger en lärare att det är självklart att ge varannan fråga till flickor och varannan till pojkar och enligt rektorn har skolan arbetat med namnpinnar i klassrummen som ett sätt att säkerställa att alla elever kommer till tals. I en elevintervju säger dock eleverna att namnpinnarna inte används som det är tänkt. Lärarna är medvetna om skolans jämställdhetsuppdrag men varken elevhälsans representanter eller lärare kan beskriva skolans strategiska arbete med jämställdhet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete så att rektorn tillsammans med skolans personal på ett medvetet och systematiskt sätt

säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Granskningen visar att rektorn i begränsad omfattning leder ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn och skolpersonalen är medvetna om skolans jämställdhetsuppdrag och har exempelvis uppmärksammat skillnader i flickors och pojkars kunskapsresultat samt arbetat med talutrymme i klassrummen men jämställdhetsarbetet sker inte strukturerat under rektorns ledning.

Eftersom skolan har ett ansvar att motverka stereotypa föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt och som begränsar elevers lärande, val och personliga utveckling rekommenderar Skolinspektionen rektorn att följa upp och analysera på vilka sätt jämställdhetsarbete nu genomsyrar undervisningen samt hur skolan medvetet arbetar kring framtida val och föreställningar om kvinnligt och manligt, för att kunna säkerställa och utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete. Även om en del arbete redan görs kan en fördjupad diskussion och medvetenhet vidga diskussionen om de normer och förväntningar som finns i samhället. Skolverkets arbetsmaterial [Aktivt jämställdhetsarbete i skolan - Skolverket](#) kan vara en utgångspunkt för arbetet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är strukturerad, varierad och stimulerande. Undervisningen är anpassad efter eleverna och innehåller ett aktivt lärarstöd. Eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande samt uppmuntras att ta ansvar för sitt eget lärande.

Undervisningen är strukturerad, varierad samt stimulerar eleverna

Granskningen visar att undervisningen har en tydlig struktur och är varierad. På så gott som alla lektioner Skolinspektionen observerade finns en plan för lektionen på tavlan som läraren går igenom, och på lektioner på lågstadiet finns även bildstöd för

eleverna. Under observationerna arbetar eleverna efter lärarens genomgång enskilt och/eller i par och vid något tillfälle i grupper och ett flertal lektioner avslutas tydligt med en sammanfattning eller utvärdering. Lärarna beskriver också i intervju att arbetet varierar på olika sätt genom val av arbetssätt och att eleverna i vissa moment kan välja själva hur de vill arbeta. Lektionerna innehåller också i flera fall rörelsepauser antingen inomhus eller utomhus vilket vid elevintervjuer beskrivs som positivt.

Av granskningen framgår att flertalet lektioner stimulerar och motiverar eleverna. På flertalet av de lektioner Skolinspektionen observerade får eleverna exempelvis fundera över olika lösningar och eleverna får genomföra olika praktiska övningar. Vid en observerad lektion används en så kallad "brainbreak", kort rörelsepaus, till exempel till att eleverna genom rörelser gemensamt får illustrera olika begrepp som nämnts på lektionen. Samtliga elever deltar i rörelserna och säger begreppen högt. Vid en annan observerad lektion har eleverna lektion utomhus i skogen och genomför olika matematikuppgifter. Eleverna uppmanas vidare komma med egna förslag och berätta hur de tänker vid flera av observationerna. Vid någon observation är dock inte alla elever igång med arbetet och vid intervju med elever framkommer att lektionerna fungerar på olika sätt, vid några kan det vara svårare för elever att bli motiverade. Vid lärarintervju beskrivs att lärare motiverar elever bland annat genom att uppmärksamma det som fungerar och det som eleverna gör bra, inte bara diskutera sådant som elever behöver utveckla. Av observationer framgår att det på lågstadiet är särskilt tydligt att eleverna blir stimulerade och motiverade.

Undervisningen är anpassad till elevernas behov och eleverna får stöd av lärarna

Granskningen visar att undervisningen är anpassad efter olika elever och grupper, och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vid de observerade lektionerna har eleverna olika placering i klassrummen, möjlighet att använda skärmar och några elever har möjlighet att gå iväg för att arbeta i en lugnare miljö. Det framgår också att elever har möjlighet till stöd genom specialpedagogen och att skolan har arbetat med struktur på lektioner för att göra det möjligt för elever att lyckas. Vid rektorsintervjun framkommer att elevgrupperna i skolan är olika och när rektorn har sett olika behov har hen exempelvis sett till att det finns resursperson i klassrummet som också fungerar som ett stöd för eleverna i undervisningen. Det framgår av både lärar- och elevintervjuer att det finns undervisningsmaterial av olika svårighetsgrad och att eleverna kan få extra utmaningar i engelska och matematik. Det framgår av elevintervju att eleverna får hjälp på olika sätt när de behöver stöd i skolan. Vid Skolinspektionens observationer ger lärarna eleverna aktivt stöd i klassrummet exempelvis genom att se till att eleverna kommer igång och uppmuntra eleverna att

ställa frågor. Stöd till elever och anpassningar är särskilt tydliga på observationer på lågstadiet.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande samt uppmuntras att ta ansvar för sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande på flera sätt. Eleverna har enligt lärarintervjuer möjlighet att vara delaktiga i undervisningen genom utvärderingar, genom att ibland få välja teman eller uppgifter och genom att själva vara delaktiga i val av hjälpmedel som skärmar eller placering i klassrummet. Vid lärarintervju framkommer att det finns en mall för utvärdering av varje arbetsområde, någon lärare använder en enkät för att utvärdera och att lärarna också har provat andra modeller som att eleverna har en reflektionsbok. Vid lärarintervju ger en lärare exemplet att hen har ändrat längden på sina genomgångar eftersom eleverna önskade det och eleverna beskriver att de i ett visst ämne får vara med och påverka både undervisningens innehåll och examinationsform men att någon annan lärare bestämmer mer. Det framgår dock av elevintervjuerna att eleverna anser att det varierar mellan olika ämnen hur mycket det går att påverka undervisningen och att eleverna är mer delaktiga på vissa lektioner. Detta bekräftas även av huvudmannen inkommen information som beskriver att delaktighet ett av skolans pågående prioriterade områden där hela skolan arbetar för att göra eleverna mer delaktiga i undervisningen.

Av granskningen framgår vidare att lärarna uppmuntrar eleverna att ta ansvar över sitt eget lärande. Vid lärarintervju framkommer att en lärare pratar mycket om strategier i sin undervisning och vid en observation diskuterar en lärare med eleverna hur förberedelser för ett prov kan göras. Vid Skolinspektionens observationer beskriver lärare att elever är olika och exempelvis säger en lärare att det kan ta olika lång tid för elever att göra sig iordning för idrotten och att eleverna själva ska fundera på hur lång tid de behöver. Vid några av observationerna får yngre elever välja om de vill ha bänkskärm för att lättare kunna koncentrera sig vid sitt bord, om de vill sitta vid en bänk mer avskilt i klassrummet eller sitta på en matta på golvet. Av elevintervju framgår dock också att när det blir mycket eget arbete och egna val för eleverna i ett visst ämne kan det vara utmanande för en del elever att komma igång med arbetet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att skolan har ett samlat arbete för att skapa och främja studiero och en lugn miljö. Skolan arbetar medvetet med trygghet genom att utvärdera och följa upp elevernas upplevelser av tryggheten på skolan och effekten av insatta åtgärder samt genom att främja trygghet genom olika aktiviteter.

Skolan har ett samlat arbete för att skapa studiero och lärarna vidtar åtgärder för att skapa studiero och en lugn miljö

Granskningen visar att skolan har ett samlat arbete för att skapa studiero och att lärarna vidtar ändamålsenliga åtgärder för att skapa studiero och en lugn miljö. Av huvudman inkommen information framgår att skolan har ett arbete med att skapa studiero, bland annat genom ett system med varningar till elever som uppträder ordningsstörande, dokument med information till vårdnadshavare och tydliga förväntningar på eleverna när det gäller till exempel användning av mobiltelefoner. Av Skolinspektionens observationer framgår att eleverna vet vad som förväntas av dem i klassrummet och är insatta i ordningsreglerna. Vid elevintervjuer uppger några elever att det är ordning i skolan och det är positivt medan några elever beskriver att det är stort fokus på ordningsregler och att det inte alltid är tydligt hur lärare använder systemet med varningar samt att lärare inte gör likadant. Av elevintervju framgår också att lärarna pratar med eleverna om ordningsregler på till exempel klassrådet och tar upp studiero vid behov på lektionerna. Vid lärar- och rektorsintervju beskrivs att studieron kan variera i klasserna och att personalen arbetar aktivt med frågan. Lärarna beskriver i intervju att arbetet med att skapa studiero är ett gemensamt arbete på skolan och en lärare uppger att hen påtalar för eleverna att det handlar om att ha respekt för andra människor. Eleverna uppger i intervju att studieron varierar på lektionerna men när lärarna säger till de elever som uppträder ordningsstörande blir det lite lugnare. Av observationer framgår att lärarna på olika sätt skapar studiero till exempel genom signaler som nedräkning från tre till noll, tillsägelser eller utdelning av varningar. Av rektorsintervjun framgår att skolans arbete med att skapa studiero

handlar om att följa upp det som fungerar och rektorn beskriver att hen ser ett fortsatt arbete med att skapa goda relationer mellan lärare och elever som en tänkbar fortsättning på arbetet.

Rektorn leder ett medvetet arbete för trygghet

Granskningen visar att rektorn leder ett arbete för trygghet genom att följa upp olika resultat i samverkan med elevhälsoteamet och lärare, och därefter vidta åtgärder och följa upp dessa. Skolans arbete med trygghet följs upp genom resultat från en enkät för årskurs 1-3 som handlar bland annat om otrygga platser, en enkät med frågor om trygghet och trivsel som vänder sig till elever i årskurserna 4-9, personal och vårdnadshavare. Av granskningen framgår att skolan har vidtagit åtgärder när otrygga platser har identifierats samt när det i vissa årskurser har förekommit kränkningar. Enligt intervju med rektorn har skolan nu bland annat vuxennärvaro i omklädningsrum, flyttat skåp i en del av skolan och en extra resursperson fanns under en period i en klass där kränkningar förekom. Av granskningen framgår vidare att enkätresultat visade att en årskurs föregående läsår hade sämre resultat när det gäller trygghet och trivsel, och skolan har satt in en resursperson i den årskursen samt vidtagit andra åtgärder för att undersöka vad resultatet står för. Enligt av huvudmannen inkommen information har skolan under flera år följt upp alla elevers upplevelse av möjligheten att ha någon vuxen att vända sig till, och skolan har arbetat för att förbättra resultatet. Av elevintervju framgår att alla elever oftast känner sig trygga i skolan och enligt rektorsintervju har hen tillsammans med annan personal genom samtal följt upp tryggheten i en klass där kränkningar har förekommit, för att säkerställa att specifika åtgärder har haft effekt.

Av granskningen framgår vidare att skolan har åtgärder för att främja och förebygga otrygghet. Skolan har enligt inkommen information arbetat med området allas lika värde som ett sätt att förebygga otrygghet och främja tryggheten, skolan har också organiserat rastaktiviteter och en personal/elevcoach har i uppdrag att vara ute på raster samt att kunna fungera som kontakt mellan lärare och elever i de fall där det behövs. Enligt inkommen information involveras elever, personal och vårdnadshavare i att främja likabehandling och förebygga och åtgärda diskriminering och kränkande behandling. Rektorn säger i intervju att det är viktigt att fortsätta arbetet med skolans prioriterade område positiv skolkultur.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i omdömen och betyg samt för en diskussion med lärare om eventuella avvikelser. Rektorn ger lärare förutsättningar i form av tid att samverka kring omdömen och betygssättning men lärare har begränsad möjlighet att kvalitetssäkra sina bedömningar.

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp eventuella avvikelser i omdömen och betyg samt om dessa avvikelser är motiverade. Rektorn gör en uppföljning och analys av höstens och vårens betyg på individ- och gruppnivå enligt av huvudmannen inkommen information. Rektorn har exempelvis identifierat att skolans elever har höga betyg i ämnet engelska men en tänkbar förklaring är enligt rektorn att eleverna genom skolans internationella profil får mer undervisning i engelska. Enligt nationell statistik har det över tid inte funnits stora avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg i något ämne och rektorn ber enligt intervju vid behov pedagoger förklara avvikelser mellan resultat i nationella prov och betyg.

Rektorn ger lärare tid att samverka kring omdömen och betyg men lärare har begränsad möjlighet att kvalitetssäkra sina bedömningar

Granskningen visar att rektorn ger lärare förutsättningar i form av tid att samverka kring omdömen och betyg men rektorn säkerställer inte att kvalitetssäkring av bedömningar sker med olika metoder. Enligt inkommen information finns tid avsatt för arbete med bedömning, omdömen och betyg vid flera tillfällen under terminerna och vid en hel dag inför betygssättning. Enligt intervju med rektorn ordnar lärarna grupper efter behov den heldagen men det finns ämnen där lärare är ensamma om att undervisa i sitt ämne. Vidare sambedöms nationella prov enligt rektorsintervjun men av lärarintervju framgår att det finns undantag där sambedömning inte sker av de nationella proven. Det framgår av lärarintervjuerna att det finns ämnesnätverk i kommunen som en lärare känner till och planerar att delta i, och en annan lärare uppger att hen tar egna kontakter med lärare på andra skolor vid behov. Vid intervju med rektorn framkommer att rektorn har sökt samverkan inom kommunen för sambedömning men det har inte kommit till stånd. Rektorn beskriver vidare att lärare alltid kan vända sig till rektorn och diskutera betygssättning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att lärare i alla ämnen och årskurser har förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg med olika metoder.

Granskningen visar att det finns förutsättningar i form av avsatt tid för samverkan kring omdömen och betyg inom skolenheten men rektorn säkerställer inte att lärare i alla ämnen och årskurser har förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg med olika metoder.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att säkerställa att lärare i alla ämnen kvalitetssäkrar sina omdömen och betyg med olika metoder. Kvalitetssäkring av omdömen och betyg kan ske på olika sätt som exempelvis planerade kollegiala diskussioner på ett mer allmänt plan och genom att fördjupa diskussionen genom att diskutera ett visst ämne inom skolan och/eller med andra enheter. Att lärare har möjlighet att diskutera styrdokument med andra lärare som undervisar i samma ämne kan bidra till en samsyn kring vilka kunskaper som är väsentliga i ett ämne och underlätta tolkning av betygskriterier i relation till ett ämnes centrala innehåll. En annan möjlighet är sambedömning utifrån konkreta elevexempel som representerar en bredd av elevprestationer. I en sådan diskussion synliggörs olika sätt att se på kravnivåer och kriterier vilket kan bidra till samsyn.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att huvudmannen gör självständiga bedömningar av utbildningens kvalitet och att rollfördelning, uppdrag och ansvarsfördelning är känt i verksamheten. Huvudmannen ger rektorn ett behovsanpassat stöd som bygger på god kännedom om skolenhetens verksamhet. Huvudmannen har tydliga rutiner för klagomålshantering samt tänker långsiktigt och med systematik när det gäller att förse skolenheten med de förutsättningar som behövs.

Huvudmannen gör regelbundna bedömningar av verksamhetens kvalitet och ansvarsfördelningen är känd i verksamheten

Granskningen visar att huvudmannen följer upp och analyserar skolans resultat och bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete i samverkan med skolenheten. Huvudmannen får kännedom om verksamhetens kvalitet genom uppföljning av de resultatunderlag som tas fram på skolenheten och genom daglig närvaro i verksamheten eftersom en representant för huvudmannen arbetar som rektor och en annan representant som lärare. Huvudmannen gör enligt huvudmannaintervjun egna analyser av skolans resultat och ofta i samverkan med en ledningsgrupp bestående av bland annat en förstelärare och en annan rektor.

Av granskningen framgår vidare att roller och ansvarsfördelning mellan skolenheten och huvudmannen fungerar, och att styrkedjan är känd av personalen. Rektorn ansvarar för kvaliteten på enheten och huvudmannen ger ekonomiska förutsättningar samt tar ett övergripande ansvar för exempelvis lokaler och eftersom huvudmannen också är skolans rektor har huvudmannen god kännedom om verksamhetens behov. Det finns enligt intervjun med huvudmannen en återkommande dagordning med frågor som diskuteras på möten på huvudmannanivå. Huvudmannen beskriver i intervju att vissa frågor alltid hanteras av huvudmannen, till exempel ekonomiska frågor där rektor och personalen kan ha önskemål som huvudmannen fattar beslut om utifrån verksamhetens budget. Skolenheten är förhållandevis liten och en representant för huvudmannen arbetar i verksamheten som lärare men enligt huvudmannaintervju skiljer personalen på representantens roll som lärare respektive huvudman.

Huvudmannen har tydliga rutiner för klagomålshantering och kränkingsanmälningar

Granskningen visar att rutiner för klagomål och kränkande behandling är kommunicerat till vårdnadshavare, elever och personal. På skolans webbplats finns information om hur klagomålshanteringen fungerar och huvudmannens ansvar för verksamheten. Huvudmannen informeras om inkomna klagomål och fattar beslut om nödvändiga åtgärder i samverkan med rektor för att hitta lämpliga åtgärder. I samband med utredning av kränkningar som enligt intervjuer pågick i en klass under 2022 har huvudmannen deltagit i arbetet med att utreda händelser och därefter vidta åtgärder som exempelvis att tillsätta ytterligare resurser i form av personal i en klass.

Huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn och arbetar långsiktigt för att ge goda förutsättningar för utbildningen

Granskningen visar att huvudmannen ger stöd till rektorn och arbetar långsiktigt för att ge verksamheten goda förutsättningar. Det framgår av intervju med rektorn och huvudmannen att rektorn har stöd av en ledningsgrupp med olika professioner. Huvudmannen och rektorn har regelbundna möten i ledningsgruppen. På dessa möten diskuteras frågor om ekonomi, personalärenden och situationen i skolan vilket fungerar som ett stöd för rektorn. Det framgår vidare av granskningen att huvudmannen tänker långsiktigt och med systematik när det gäller att förse skolenheten med de förutsättningar som behövs. Huvudmannen ser också till att skolverksamheten har tidsenliga lärverktyg och lärmiljöer som bidrar till elevernas kunskapsutveckling, dock framkommer att skolan har en sal som används som slöjdsal för både textilslöjd och trä- och metallslöjd. Enligt intervju med huvudmannen finns en snickarbänk i skolan men inte någon särskild sal med verktyg och utrustning för trä- och metallslöjd. Huvudmannen säger i intervju att skolan tidigt bestämde att inte ha klassisk träslöjd utan låta elever prova olika tekniker utifrån styrdokumentet.

Skolinspektionen vill här påtala vikten av att huvudmannen säkerställer att skolan har de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

På skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Sara Carlsson.

Utredare Anneli Flygare Rydell har varit föredragande i ärendet.

I handläggningen av ärendet har även utredarna Terese Westin och Lena Johansson Kärr medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 9 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med huvudman.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18 och 19 april 2023 samt genomförde digital intervju med rektorn den 28 april 2023 och digital intervju med huvudmannen den 5 maj 2023.

Profilskolan Excel är belägen i Leksands kommun med Profilfriskolan Excel som huvudman. Verksamheten omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1-9. Vid tiden för granskningen var 204 elever inskrivna i årskurserna 1 till och med 9.